

Innst. O. nr. 75

(2006-2007)

Innstilling til Odelstinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om forslag til endring i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Til Odelstinget

FORSLAG TIL ENDRING I LOV OM STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

Stortingets ombudsmann for forvaltningen har i skriv av 13. mars 2007 til Stortinget oversendt forslag til endring i § 3 i lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen og § 12 annet ledd i ombudsmannsinstruksen 19. februar 1980.

Ombudsmannen viser til at i brev 16. november 2006 fra parlamentarikerforsamlingen i Europarådet til Stortingets president, ble Stortinget bedt om å vurdere oppfølging av parlamentarikerforsamlingens resolusjon 1516 (2006). I resolusjonen ble det blant annet foreslått at:

"national parliaments set up an internal system within the parliament to monitor the implementation - by national authorities - of judgments of the European Court of Human Rights finding violations of the European Convention on Human Rights (ECHR) in cases concerning their respective countries."

Ombudsmannen viser til at hovedansvaret for å implementere EMDs avgjørelser mot Norge ligger hos forvaltningen. En overvåking og kontroll med norske myndigheters oppfølging av dommer fra EMD må derfor sies å ligge innenfor ombudsmannens arbeidsområde. Det vises særlig til ombudsmannsloven § 4, der fremgår at utgangspunktet er at "(O)mbudsmannens arbeidsområde omfatter den offentlige forvaltning" og § 3 der det fremgår at ombudsmannen skal "bidra til at menneskerettighetene

respekteres". En slik kontroll fra ombudsmannens side krever derfor strengt tatt ingen endringer i dagens lov eller instruks for ombudsmannen.

Det følger av resolusjon 1516 (2006) at nasjonal-forsamlingene i medlemsstatene bør ha et overordnet ansvar for å sikre at nasjonale myndigheter implementerer menneskerettighetsdomstolens avgjørelser. For å bidra til at Stortinget kan imøtekomme resolusjonens krav, bør ombudsmannen orientere Stortinget om sin overvåking og kontroll med oppfølgingen av EMD-avgjørelser mot Norge. Det er ifølge ombudsmannen naturlig at en slik orientering skjer gjennom de årlige meldinger til Stortinget og eventuelt, om det er behov for det, gjennom å avgi særskilt melding til Stortinget etter ombudsmannsloven § 12 annet ledd.

Ombudsmannen viser til at hensynet til harmoni mellom rettsreglene kan tilsi at det ved utformingen av reglene sees hen til statens grunnlovsmessige forpliktelser i forhold til menneskerettighetene slik de er nedfelt i Grunnloven § 110c. Etter denne bestemmelsen påligger det statens myndigheter å "respektere og sikre menneskerettighetene". Ombudsmannens arbeid vil da bestå i å overvåke og kontrollere at forvaltningen "respekterer og sikrer menneskerettighetene".

På denne bakgrunn foreslår ombudsmannen følgende tillegg inntatt i ombudsmannsloven § 3:

"... og bidra til at offentlig forvaltning respekterer og sikrer menneskerettighetene."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Berit Brørby, Svein Roald Hansen og Ivar Skulstad, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og lederen

Lodve Solholm, fra Høyre, Per-Kristian Foss, fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Solveig Kopperstad Bratseth, og fra Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at Stortingets ombudsmann for forvaltningen i brev av 13. mars 2007 har oversendt Stortinget forslag til endring i lov 22. juni 1962 § 3 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen samt forslag til endring i Instruks for Stortingets ombudsmann for forvaltningen § 12 annet ledd. Komiteen viser til at brevet er referert i Stortinget og oversendt kontroll- og konstitusjonskomiteen i tråd med etablert praksis.

Komiteen viser til Europarådets parlamentarikerforsamlings resolusjon 1516 (2006) artikkel 22.1, hvor det foreslås at nasjonale parlamenter

"... introduce specific mechanisms and procedures for effective parliamentary oversight of the implementation of the Court's judgments on the basis of regular reports by the responsible ministries",

samt brevveksling mellom Europarådets parlamentarikerforsamling og Stortingets presidentskap med anmodning om å redegjøre for Stortingets tiltak for å sikre overvåkning og kontroll med forvaltningens implementering av avgjørelser fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD).

Komiteen anser at slik overvåkning og kontroll allerede er forsvarlig ivarettatt av ombudsmannen på vegne av Stortinget og viser i den forbindelse særlig til ombudsmannsloven §§ 3 og 4.

Komiteen noterer at også ombudsmannen i sitt brev argumenter for at slik kontroll allerede tilligger ombudsmannen, og at endringer i dagens lov og instruks derfor ikke er strengt påkrevd, men at en ytterligere presisering og harmonisering av ordlyd likevel er ønskelig.

Komiteen støtter dette synet, og vil videre gi sin tilslutning til at ombudsmannen benytter de årlige meldinger, samt ved behov særskilte meldinger etter ombudsmannsloven § 12 annet ledd, til å informere Stortinget om sin overvåkning og kontroll med im-

plementeringen av avgjørelser fra EMD i norsk forvaltning.

Hva gjelder ordlyden i formålsbestemmelsen i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen § 3, finner komiteen, i tråd med ombudsmannens forslag, det naturlig at denne harmoniseres med formuleringen i Grunnloven § 110c som pålegger statens myndigheter å "respekt og sikre menneskerettighetene". Komiteen vil likevel poengtere at denne språklige harmonisering etter komiteens oppfatning ikke medfører noen realitetsendring i forhold til dagens situasjon.

Komiteen vil på denne bakgrunn foreslå at forslag til endring i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen av 22. juni 1962 § 3, bifalles.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader og råder Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen

I

I lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

Som Stortingets tillitsmann skal ombudsmannen på den måte som fastsatt i denne lov og i hans instruks, søke å sikre at det i den offentlige forvaltning ikke øves urett mot den enkelte borger og *bidra til at offentlig forvaltning respekterer og sikrer menneskerettighetene*.

II

Loven trer i kraft 1. juli 2007.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 29. mai 2007

Lodve Solholm

leder

Per-Kristian Foss

ordfører